

fattelse med Hensyn til den Retningslinie, der fra denne Kommissions Side eller i alt Fald fra et Flertal i den foreskrives som det ønskelige for Opdragelsen i Fremtiden. Vi vil være meget daarligt tjente med det Forhold, at man f. Eks. fastsatte en Form for Opdragelse med Tendens i een Retning for Seminarierne, og det saa kunde tænkes, at man i Kommissionen fastsatte en ganske anden Retning med Hensyn til Opdragelsen i det, man plejer at kalde for Folkeskolen, og eventuelt en tredje for det, man kalder den højere Skole. I saa Fald vilde jo Lærerne, der uddannes i Seminarierne, ikke være vel skikkede til at virke i det, der kaldes den almindelige Folkeskole, ej heller til at gaa over og virke i den højere Skole. Det er det magtpaaliggende, og det vil være at forringe den Kommissions Værdi i en overordentlig høj Grad, dersom man ikke sørger for, at der kommer en fælles Drøftelse af alle de store almindelige Synspunkter med Hensyn til Opdragelsen, saaledes at denne fælles Generalnævner kommer til at præge Arbejdet i Sædrøftelserne med Hensyn til hver enkelt, speciel Skoleform. Det er en Hovedsag. Men saa indrømmer jeg, at det i næste Linie for mig er magtpaaliggende, at denne Kommission grundigt overvejer, hvad der specielt skal gøres for det, man plejer at kalde Folkeskolen, for ikke alene besøges Folkeskolen af langt det overvejende Antal af Børnene i vort Land, men Folkeskolens Opdragelse er jo ogsaa, hvordan vi end vender og drejer det, et Fundament for dem, der gaar videre i de fleste andre Opdragsanstalter.

Altsaa, baade af Hensyn til dem, der maa nøjes med det, som Folkeskolen kan yde, og af Hensyn til dem, der paa en eller anden Maade vil gaa videre fra Folkeskolen, bør vor Hovedbestræbelse være den at finde de Former, der er de bedste for Indretningen af en fyldestgørende og tidsvarende Folkeskole. Men dette Formaal synes jeg ikke bringer os ind i saadanne Konflikter, som dem det ærede Medlem fra Assens i sin Tale gjorde opmærksom paa. Det ærede Medlem fra Assens, den ærede Ordfører for Venstre, var enig i den Betragtning, jeg her som saa mange andre har gjort gældende, at nu maa det særlig dreje sig om, hvad vi plejer at kalde Folkeskolen; men saa føjede det ærede Medlem til — jeg haaber, det er i Aanden rigtigt, hvad jeg citerer —, at denne Folkeskole maa ikke være en Forberedelse til den højere Skole. Det kan da aldrig være rigtigt. Hvorfor maa den ikke være det? Hvis jeg vil bygge et Hus, har

jeg saa ikke Lov til at lave en Grund, som er saaledes beskaffen, at der kan rejses et Hus paa Grunden? Af den Omstændighed, at jeg lægger en Grund, følger dog ikke, at jeg har den taabelige Tanke, at jeg skal lægge Planen for et Hus ved at lave Spiret først — saa bliver det maaske lige saa rædselsfuldt som det, der er rejst over Christiansborg — og saa bagefter bygge Resten til, indtil jeg til sidst kommer til Grunden. Derfor synes det mig, at det ærede Medlem fra Assens overdriver sin Frygt for, at Folkeskolen skal komme til at yde en Tribut til den øvrige Opdragelse. Der er for Tanken ikke det mindste i Vejen for, at man kan indrette en Folkeskole, der løser sin Opgave, og løser den tidsmæssigt, saa fuldkomment, som det kan gøres, samtidig med at denne Folkeskole fortræffeligt egner sig til at være det videre Udgangspunkt for dem, der vil videre frem med Hensyn til Opdragelse; hvis det, det ærede Medlem mente, var, at Folkeskolen paa en vis Maade skal have sit Maal i sig selv, at det ikke skal være Spiret, der bestemmer, hvorledes Grunden er, udover det, at Grunden naturligvis ogsaa skal kunne bære Spiret, saa er jeg enig med det ærede Medlem fra Assens. Men hvis det ærede Medlem derimod forstaar det — hvad man kunde befrygte — i den Grad rigoristisk, at man overhovedet ikke ved Opbygning af Folkeskolen maa tænke paa, om den kan være fyldestgørende for Mennesker, der agter at faa en videregaaende Undervisning og almen Opdragelse, saa synes jeg, at det ærede Medlem har skuddt fuldstændig over Maalet.

Naar man nu vil grunde en saadan Opdragelse og vil forbedre den saa meget, som vore Evner i Øjeblikket gør det muligt, lægger jeg for min Del som ogsaa andre ærede Medlemmer den største Vægt paa, at man knytter Forældrene saa stærkt til Skolen som muligt. Men jeg ønsker dem knyttede meget stærkere til Skolen, end det ærede Medlem fra Assens, saa vidt jeg forstod ham, ønsker det. Jeg mener, at man ikke kan laste Almenskoleloven af 1903 saa stærkt, som man er tilbøjelig til at gøre det, for den har i alt Fald nogle gode Egenskaber; det har jeg altid sagt, og den Opfattelse bekræfter jeg mig til. En af de gode Virkninger af Almenskoleloven af 1903, som blev gennemført af det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), er den, at den vakte en overordentlig stor Interesse for Opdragelsen hos Forældrene, at Iveren for at skaffe Børnene en fyldigere Undervisning end den, der ellers tilbydes Børnene, bredte sig i langt, langt større Kredse end hidtil, og der